

Õpilaste juhendamine ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppe korralduse põhimõtted

Hariduslike erivajadustega õpilasele võib vajadusel muuta või kohandada õppetööd, õppeprotsessi või õppekeskkonda vastavalt tema vajadustele või muuta hindamise vormi ja protsessi.

Hariduslike erivajadustega (HEV) õpilased on:

- õpilased, kes vajavad individuaalset õppekava ja individuaalset lähenemist tervislikel põhjustel;
- 1.- 4. klasside õpiraskustega õpilased;
- õpilased, kes vajavad logopeedilist, psühholoogilist või sotsiaaltöötaja abi;
- käitumiseraskustega õpilased;
- õpilased, kellel on probleeme koolikohustuse täitmisega;
- kasvatusprobleemidega õpilased;
- andekad õpilased.

HEV õpilaste tugisüsteemi spetsialistid:

- logopeed;
- psühholoog;
- kooli medõde;
- klassijuhataja/aineõpetaja;
- pikapäevarühma kasvatajad/konsultandid;
- huvijuht.

Spetsialistide kohustused on toodud lisas 1.

Vajaduse korral alustatakse HEV õpilase arengut jälgida õpilase individuaalsuse kaardi abil. Õpilaste individuaalsuse kaarte hoitakse kooli psühholoogi kabinetis. Individuaalsuse kaart väljastatakse lapsevanemale tema nõudmisel esitamiseks meditsiini- või haridusasutustele või Tallinna Haridusameti juures tegutsevale nõustamiskomisjonile.

Tugimeetmed erinevate hariduslike vajadustega õpilaste gruppidele

1. Õpilased, kes vajavad individuaalset lähenemist tervislikel põhjustel

- õppetegevuse planeerimisel arvestatakse lapsevanematelt saadud informatsiooni õpilaste tervisliku seisundi kohta;
- ettevalmistusrühma moodustamine kehalise kasvatuses aineprogrammi läbimiseks nõrgemal tasemel;
- hev õpilaste hindamise reeglitest range kinnipidamine;
- aineõpetajate individuaalsed konsultatsioonid;
- klassijuhataja pidev kontakt hev õpilaste vanematega;
- individuaalsed õppekavad;
- dokumentide ettevalmistamine esitamiseks nõustamiskomisjonile.

2. Alklasside (1.-4. klass) õpilased, kellel on raskusi kirjutamise, lugemise ja arvutamise oskuste kujundamisega:

- hev õpilaste identifitseerimine klassijuhataja, koolipsühholoogi, ja logopeedi poolt;
- klassijuhataja pidev kontakt hev õpilaste lapsevanematega;
- täiendavate tundide korraldamine pikapäevarühma tööaja raames 1.- 4. klassi õpilastele, kes on õppes maha jäänud või kellel on ajutisi õpiraskusi matemaatikas ja emakeeles;
- õpiabirühmade moodustamine 1.- 4.klasside õpilastele, kellel on logopeedilised probleemid, mis takistavad suulise ja kirjaliku kõne oskuste omandamist emakeele õppimisel.

3. Õpilased, kes vajavad logopeedi, psühholoogi ja sotsiaaltöötaja abi

- HEV õpilastele abi osutamine kognitiivsete funktsioonide, kirjaliku ja suulise kõne ning häälendamise parandamise, samuti emotsionaal-tahtelise sfääri ning enesereguleerimise oskuste arendamise eesmärgil;
- eriabi vajavate laste arengu jälgimine ja monitoring;
- õpilaste individuaalse arengu jälgimise kaartide pidamine;
- antud rühma õpilaste lapsevanemate nõustamine;
- dokumentide ettevalmistamine esitamiseks nõustamiskomisjonile.

Õpiabi saamise võimalused:

Ajutiste õpiraskustega õpilased

- õpiabirühmad vene keele õppimiseks 2. ja 3. klassi õpilastele;
- õpiabirühmad vene keele ja matemaatika õppimiseks 1.- 4. klassi õpilastele pikapäevarühma tööaja raames.

Õpilased, kellel on mitterahuldavad veerandihinded:

- individuaalsed töökavad vastavas aines.

Õpilased, kellel on püsivad õpiraskused tervislikel põhjustel

- individuaalsed õppekavad, mille koostamisel arvestatakse õpilase iseärasusi, tema võimet tajuda informatsiooni; üleminek koduõppele;
- aineõpetajate konsultatsioonid;
- logopeedi tunnid;
- psühholoogi konsultatsioonid;
- sotsiaalpedagoogi konsultatsioonid.

Õpiabirühmad:

- õpiabirühmad matemaatikas ja vene keeles 1.- 4. klasside õpilastele iga klassiparalleeli juures;
- tunnid õpiabirühmades toimuvad pärast õppetunde;
- sõltuvalt õpiprobleemidest õpib õpilane ühes või kahes rühmas 1-2 korda nädalas;
- töö rühmades on suunatud õpiraskuste ületamisele õppeainete õppimisel, raskusi tekitavate õpeteemade lahtiseletamisele, samuti vastava õppematerjali omandamisele mitterahuldava hinde saamise puhul;
- tunde õpiabirühmas viib läbi algklasside pedagoog, kes on läbinud eripedagoogika alase täiendõppe;
- õpiabirühmad moodustatakse aineõpetajate metoodilise sektsiooni ja kooli hev õpilaste õppe koordinaatori ühissetpanekul. õpiabirühma tunnid toimuvad tavaliste tundide ajal (vene keel, matemaatika, eesti keel jm), kuid eraldi ruumis muu õpetaja juhendamisel. õpe toimub riikliku õppekava järgi (rõk), mida on kohandatud vastavalt õpilaste individuaalsetele omadustele.

4. Käitumis- ja kasvatusprobleemidega õpilased ning õpilased, kes ei täida koolikohutust, rikuvad kooli kodukorda:

- klassijuhataja ja õpilase lapsevanemate koostöö;
- klassivälise töö kasutamine (huviringid ja -sektsioonid) õpilase kaasamiseks kooliellu;
- õpilase ja käitumisraskustega õpilaste üle koolisisese arvestuse pidamine (õppealajuhataja, sotsiaaltöötaja);
- lapsevanemate kirjaliku teavitamise süsteem õpilaste õpitulemuste ja käitumise kohta;
- individuaalne töö õpilastega (klassijuhataja, psühholoog, sotsiaaltöötaja, kooli juhtkond);

- individuaalsete töökavade koostamine õppeveerandi tulemuste põhjal;
- väikesed õppenõukogud aineõpetajate ja lapsevanemate osalemisega;
- koostöö lastekaitseorganisatsioonide, noorsoopolitsei ja alaealiste komisjoniga.

5. Andekad õpilased

Hariduslikust erivajadusest, mis tuleneb kõrgematest vaimsetest võimetest, eriandekusest, tugevast motivatsioonist või loomingulisusest on õpilasel võimalik:

- saada õpetajapoolset juhendamist ja nõustamist aineolümpiaadiks ja -võistluseks valmistumisel;
- osaleda aineolümpiaadidel, -võistlustel ja õpilasprojektides;
- võtta lisaks kohustuslikule õppekoormusele osa huviringide ja valikainete tööst (sh gümnaasiumi valikainete tööst);
- organiseerida, osaleda ja esineda ülekoolilistel sündmustel;
- saada aineõpetajatelt konsultatsioone oma silmaringi avardamise võimaluste ning õppeaine alaste teadmiste süvendamise kohta.

Lisa 1

Hariduslike erivajadustega (HEV) õpilaste toetuse ja arenguga tegelevate spetsialistide rollid

Logopeed

Suulise ja kirjaliku kõne häirete korrigeerimine.

Eripedagoogid

Abi ja õpe väikestes tugirühmades eesmärgiga tagada emakeele ja matemaatika aluste edukas omandamine.

Psühholoog

Psühholoogilise abi osutamine lastele, lapsevanematele ja pedagoogidele; õpilase isiksuse individuaalsete omaduste, tugevate ja arengut vajavate külgede diagnostika ja väljaselgitamine.

Aineõpetajad

HEV õpilaste õigeaegne väljaselgitamine ja spetsialistide juurde suunamine.

Andekate laste toetamine, nende ettevalmistamine olümpiaadideks ja konkurssideks ning õpimotivatsiooni tõstmine. Lapse individuaalsete omaduste arvestamine õppetöös.

Kooli medõde

Õpilaste somaatilise seisundi korrigeerimine, kontroll õpilaste õppekeskkonna tingimuste ja õppekoormuse üle.

Sotsiaalne pedagoog

Lapse sotsiaalne adapteerimine, koostöö lapse perega, rikkumiste ja koolikohustuse mittetäitmise ennetamine.

Klassijuhatajad

HEV õpilaste õigeaegne väljaselgitamine ja spetsialistide juurde suunamine.

Andekate laste toetamine, nende õpimotivatsiooni tõstmine. Lapse individuaalsete omaduste arvestamine õppetöös.

Huvijuht

Sotsiaalsete oskuste arendamine klassivälise töö kaudu, lapse enesehinnangu tõstmine huvitegevuse tingimustes.

Pedagoogid-nõustajad

Õpetajad, kes on läbinud HEV õpilaste õppe alased kursused.

Pedagoogide nõustamine individuaalsete õppekavade koostamisel ning õppekava kohandamise viisi valikul.

HEV õpilaste õppe koordinaator:

- korraldab ja koordineerib spetsialistide tegevust õpilaste hariduslikele erivajadustele orienteeritud õppekeskkonna loomisel ning andekate õpilaste toetamisel;
- kogub hev õpilasi puuudutavat informatsiooni, haldab vastavat dokumentatsiooni, jälgib hev õpilaste arengu dünaamikat;
- teostab kontrolli hev õpilaste individuaalse arengu kaartide täitmise ja pidamise üle;
- koordineerib koostööd kooliväliste asutuste ja organisatsioonidega hev õpilastega seotud küsimustes: alaealiste komisjonid, tallinna haridusameti nõustamiskomisjon, tallinna haridusamet, noorsoopolitsei jm.;
- teeb kooli direktorile ja juhtkonnale ettepanekuid hev õpilastega töö optimeerimise küsimustes.